

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségén kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A szemek aránya a csutkához a kukoricánál.

Cserháti Sándor tanár ur a kukoricával kísérleteket tevé, a következőket írja az Oest. Landv W blattban.

Valamely tengeri-fajta értékének megítélésénél fontos körülmény, a szemek aránya a csutkához; mert minél csekélyebb részét képezi a csutka a csőnek, annál kiadóbb a kukorica. Ez arány első sorban a cső benőttségétől és ugyan azon fajtánál a vetőmagtól függ. továbbá az időjárástól és attól, hogy az éghajlati és talaj viszonyok, hogy felelnek meg az elvetett fajtának.

Igy pl. a magyar kukoricáról általánosan azt állítják, hogy az arány a szem és csutka között nagyon kedvezőtlen, mivel ennél a fajtánál a csutka rosszul van benőve, és a cső végén a szemek sohasem fejlődnek ki.

Ezen hiba azonban nem fajtatulajdonsága a magyar tengerinek, hanem következménye a rosszul megválasztott vetőmagnak. Ott, hol a legjobban benőtt csöveket használják vetőmagnak, a csutka csakugy be van növe, mint más fajtánál. Csekonics gróf zsombolyai uradalmában évenkénti gondos kiválasztással a magyar tengerit rövid idő alatt annyira megjavították, hogy most már a legtöbb cső hegyétől az aljáig teljesen kifejlődött szemekkel van borítva.

Befolyást gyakorol még a tenyész idő alatt uralgó időjárás is; minél kedvezőtlenebb ez tavasszal hideg, virágzás alatt osós, vagy a szemek fejlődésének idejében nagyon száraz — annál rosszabbul fejlődnek a cső hegyén a szemek, s annál kedvezőtlenebb lesz az arány. Az idei év világos bizonyítékot szolgáltat erre. Tudvalevőleg ez a kukorica fejlődésére Magyarország legnagyobb részében felette kedvezőtlen

volt. A magyar-óvári gazdasági akadémia gazdaságában, ahol a vetőmag helyes megválasztására igen nagy gondot fordítanak, és hol a termelt fajták — cinquantino és pignoletto — mindég jól benőttek, az idén meglehetősen sok olyan csövet találtak, melynek hegye szemnélküli volt. Így tehát a termést nemcsak a csövek kevesebb volta csökkentette, hanem az is, hogy a csöveken kevesebb szem volt.

Azt találom továbbá, hogy minél jobban megfelel valamely termelt fajta a talajnak és az éghajlatnak, e tekintetben annál kevésbé szenved az a kedvezőtlen időjárás miatt. Példát találtam a székely tengerinél erre.

Mult évben ugyanis a kísérleti téren termeltem azt, s a termés eredménye nagyon kielégített. Egy héttel korábban érett, mint a cinquantino, sokkal nagyobb termést adott, és a csövek tökéletesen ki voltak fejlődve. Ezek után Suschka intéző folyó évben az akadémia gazdaságában 2 cat. holdon termelt székely tengerit, és ime várakozásainkban teljesen csalódtunk. A legtöbb cső tökéletlenül volt kifejlődve, s a hegye majd mindnyájának szem nélküli volt, még a cinquantino — mely az előző évekhez arányitva szintén gyöngébb hozamu volt, a székely tengerihez hasonlítva, jónak mondható termést adott.

A mult évben ugyancsak egy más dolgot észleltem, mikor a kísérleti téren korai — közép és késői fajtákat vetettem, és pedig székely, cinquantino, pignoletto, magyar, kanadai, sárga és fehér lófogu kukoricát. A mag teljesen kifejlődött, s a hegyéig benőtt csövekről volt véve, de minél későbbben érett meg a fajta, annál tökéletlenebb volt a csőnek kifejlődése, s annál nagyobb része volt a hegyén szemnélküli, és pedig azért, mert a későbbben érő, s ennek megfelelőleg magasabbra nőő fajták a kísérletit

hol itt, hol ott törik meg a lapokon. A helységtől lefelé húzódó hegyek csucsei pedig hol kékkel fellegekbe vannak burkolva, hol pedig a felkelő nap sugarai által vörösrre festetnek. Az egész vidék oly természeti szépsége tartá bámuló szemei elé, hogy az önkénytelenül a mindenség nagy alkotójára, az egék urára gondol, és térdre bocsátkozva, imát rebegnek ajkai.

E kis ház ablakainál töltötte el Mária az egymásután következő éveket; ott varrt ő kora reggeltől, késő estig, varrásáról csak akkor pillantva fel, ha új cérna szálát kellett huznia, az örökösen mozgó tübe. Hány ezer öltést tett egy nap alatt? ki tudná azt megmondani? Hány könnyesepp hullott alá sremeiből a készülő munkára? Ki olvasta volna meg azokat, kit érdekelhetek volna az ő könnyei?!

Hejh, pedig voltak neki is valaha szebb napjai; hívták őt is egyszer Mariskának!

Mikor még szülei éltek, akkor nem volt gondja semmire, nem érzett szükségét semmiben. Oh azok mindent megtettek az ő kedves Mariskájok kedvéért. Ugy, ugy! Akkoriban ő volt az egész helységben a legszebb leány, a kinek a látására még a harmadik határból is eljöttek a fiatalok. Oh, hiresek voltak a Galanthay Mariska ragyogó szemei és piros orcái! Aztán oly kedves, oly nyájas és oly szerény volt, hogy a tiszteletes ur is azt mondta, hogy Mariska a

sekély talajában sem táplálékot, sem vizet nem találtak elegendet.

Igy tehát különféle külső körülmények is befolyolnak a szem és csutka közötti arányra, s a gazda dolga alkalmas fajta megválasztásával, magválogatással, és a talaj jó megmunkálásával lehetőleg tökéletesen benőtt csöveket termelni.

Fordítsuk most figyelmünket egy másik kérdésre: hogy valjon a különféle fajták teljesen benőtt csöveinél, valamint egy és ugyanazon fajta csöveinél a szem és csutka közötti arány lényeges ingadozásnak ki van-e téve vagy nincsen? Megoldása ezen kérdésnek szintén gyakorlati fontossága, mert ha ez arány a különböző fajtáknál más — különben egyforma tulajdonságokat feltételezne — bizonyára az az előnyösebb, melynél a szemek nagyobb százalékat adnak. Ha egy és ugyanazon fajta csöveinél is, a szem és csutka közötti arány különböző, akkor nem elég ha vetésre jól benőtt csöveket választunk, hanem ezek közül ismét ki kell keresni azokat, a melyeknél az arány a szemekre vonatkozólag különösen kedvező.

(Folyt. köv.)

Visszapillantás a lefolytévra.

II.

A kor követelményeinek megfelelő, a fenforgó viszonyokat kellőleg méltató és a fenálló törvényekkel egyező községi új szabályrendelet ez év folyamán hagyatott jóvá. Hahogy mint hisszük, reméljük, sőt el is várjuk, az illetők az új szervezeti szabályrendeletben foglaltakat pontosan betartandják és minden irányban érvényre emelik, ugy ez új munka megtermi jó gyümölcsöt, az azt készítő bizottsági tagok

legjobb bárány, a hívők nagy nyájában; a fiatalok meg fennszóval hirdették, hogy nincs oly szép leány az egész Erdélyben, mint ő.

Udvaroltak is neki elegend, hanem egy sem kérte őt feleségül. Miért? — erre senki sem tudott választ adni. Szép is volt, jó is volt, földhöz ragadt szegény sem volt, — még sem kellett senkinek.

Mariska sem szeretett meg senkit, mert hiszen mindenki oly rövid ideig foglalkozott vele, hogy jóformán meg sem ismerhette.

Igy mult egyik év a másik után. Huszonkét éves korában elvesztette legdrágább kincseit: jó szüleit; mind a kettő egy hónap alatt hagyta itt az árnyék világát. Egyedül hagyta Mariskát a nagyvilág zajában, a bánatok és keservek szomorú körében. Mit tegyen? Szép lelke boldogság után sóvárgott: egy jó férj oldala mellett szeretne volna leélni életét. . . . Hiában várt, hiában remélt! Röstelte magát és bántotta is a dolog. Bármint fürkészte, kutatta is az okot, hogy miért nem kell senkinek, még sem találhatta meg; önmagában semmi rosztat, semmi kivetni valót, semmi visszataszítót sem lelt.

Sirt, sirt folytonosan, de a könnyek nem enyhítették fájdalmait. . .

(Vége köv.)

TÁRCZA.

Egy öreg történet.

— Karácson napjára —

Karácson napja! Az emberiség megváltójának: Jézusnak, születése napja: Örömnök, vigasságnak napja! A boldog gyermek-sereg ábrándjainak netovábbja.

Hej, és mégis hányan vannak, akiknek ezen az örömnapon, csak keserűség jut osztályrészül?! — a kiknek karácsony-fáján csak bánat van felagatva, a visszaemlékezés szalagjára! . . .

A jótékony meleget árasztó kandaló oldala mellett ülök és gondolataim a mult időkben révedeznek; eszembe jut a jó, öreg Mária néni. Ő busul, ő zokog csak igazán minden karácsony napján!

Ugy tudom életének egész történetét! . . .

Erdélynek egyik legszebb vidékén, a Hargita hegyek alján, egy kis helységben él Galanthay Mária, az otthon felejtett vén kisaszszony. Háza, — melyet szüleitől örökölt, — egy kis tó szélén áll; sötét erdők és vadvirágokkal borított hegyek függnek a tó felett, a melyek a tiszta víz tükrében pompásan látszanak. A Hargita hegyek nagy tóval vannak borítva, vagy csupaszon mutogatják ormaikat, a melyeknek kinézése folytonosan változik; a világosság

jutalmukat nyereedik azon öntudatban, hogy hosszú időn át tett fáradozásuk nem marad eredménytelen.

Az ugynevezett „válság-ügyi“ bizottság működése az, mely a végefelé közeledő évben is nagyobb eredményeket képes fölmutatni. Kevés kivétellel a bérbe adandó földek haszonbérbe adtak, a szerződések jóváhagyattak, az óvópénzek, haszonbéri összegek befizettek, ezekre menő összegeket fizetett a bizottság illetékek, adók címen, fizetett a pesti hazai első takarékpénztárnál ismét két részletet 14,000 frtot haladó összegben és a váltáspénztár még mindig 10,000 frtyi összeg tartalékkal bír. A mindenhatóan tetszett az évek során át önzetlenül folytatott munkálkodást áldani, a község lakói nem járultak egy krral sem eddigelé ez óriásnak mondható vétel és váltás-ügyhöz, sem a törlesztésekhez és a mennyire emberi számadás, a valószínűség biztosíthat bennünket, ezután sem fog a községre a váltás-ügyből egyéb háromolni, mint: előny, haszon.

Nem szabad szem elől tévesztetnünk, hogy nem egyedül abban látjuk a vétel-és váltás-ügy előnyeit, hogy a község tulajdonát képező vagyonokat kezelő bizottság eddigelé óriási kötelezettségeinek a hitellező intézettel szemben is képes volt megfelelni a nélkül, hogy e címen a község lakóitól bármily összeg is követeltetett volna, hanem abban, hogy községünk lakóinak jó része részeseül amaz előnyökben, melyeket eddig áldozattal sem volt képes elérni van tehát csordája, mely eddig nem volt, meg lett adva a lehetőség arra, hogy szegényebb sorsu emberek is, kisebb területek bérletére által önállólag gazdálkodhassanak, vagyoniilag gyarapodhassanak.

Ki nem volt alárendeltje másnak, ki nem ette a cselédként a gyakran keserű kenyeret, ki kis vagyonkaja mellett nagyszámu családja eltartatása okán nem volt idegenek felese, az nem tudhatja mily lélekemelő az illetőre, ha saját magában dolgozhatik, egyedül önmaga is családja jóvoltjéért fárad, mi sok szegénynek adatik meg a kisebb bérletek rendszere által. Lehet, hogy másoknak nézete az, hogy épen a függetlenségrei hajlam, az önösség párosulva a még szegényebb sorssal, lesznek következményei az önálló működéshez, gazdálkodáshoz nem szokott egyének ily képeni önállósításának, amde mi népünket józan, munkás népnek ismerjük és hisszük, hogy örömmel ragadták meg az alkalmat, sorsukon lehetőleg javítani, hogy a valószínű jobb sors nem léhává, elbizakodottá, hanem még szorgalmasabbá, takarékosabbá aránylag idővel tanultabbá fogja eddig részben porhoz ragadt szegényeinket változtatni.

Bárhogy leendő is azonban a jövőben, a múlt év elsőrendű vívmánya: „a földek haszonbérbe adásával elért eredmény“. Évek sorára biztosítva van a váltás-ügyhöz szükséges törlesztési összeg és összes egyéb terhek fedezhetése, de meg a regále bérletekkel egyetemben tízezrekre menő néhány év múltával a tartalékösszeg.

Mig a kezelő bizottságot köszönet illeti fáradozásaiért, körültekintő odaadó munkásságáért, hálásan kell, hogy megemlékezzünk Pallavicini Sándor ögrófról, ki lehetővé tette, hogy községünk boldog jövőjének biztos alapot vethettünk. Összeforrott az ő nevével községünk beléletében minden, minden mozzanat, mely a jó, szép és nemes felé vezérel.

Meg kell emlékeznünk a folyó év eredményei, viványai elősorolásánál a táv-

irdai állomás létesítéséről is. Évek során át küzdöttek egyes buzgó tagjai közéletünknek a jobb posta közlekedés, illetve célszerűbb összeköttetés létesítésén, bajunkon segítve letrészen 1885. év végén, amde a távirdai összeköttetés létesítése csak ez évben sikerült. Ezen szükséges és célszerű intézmény létesítésén fáradozott a község, a takarékpénztár igazgatója, egyes képviselők, értelmes kereskedők, de hogy mégis ily rövid időn sikerült ez évben keresztül vinni a távirdai állomás megnyitását, kétségtelenül főispánunk Zombori Rónay Lajos ő méltósága és közéletünk veteránja Vidovich Antal főszolgabíró érdeme.

Félve a netáni hiány pótlására igénylendő összegek nagyságától szavazta meg a képviselőtestület a kívánt jóállást, a postaigazgatóság gyorsan intézkedett és állította föl a távirdai huzalt és ma hónapok multak el, és bizonyosnak mondható, hogy nemcsak, hogy az erkölcsi tesztületre nem fizetend a távirda állomás létesítésével fölmerült költségekre, de sőt az államnak elég szép haszna leendő méltányos és indokolt kérelmünk teljesítése által.

(Folyt. köv.)

Megyei közgyűlés.

Csongrádvármegye törvényhatósága e hó 15-én kezdette meg rendkívüli őszi közgyűlését.

Zombory Rónay Lajos főispán üdvözlővén a kis számmal megjelent képviselőket, megnyitottnak jelenti ki a gyűlést. Mielőtt a tárgysorozatban jelzett ügyek tárgyalásába bocsátkozott volna a közgyűlés, néhány időközben érkezett ügy tárgyalását tűzte pót tárgysorozatba.

Az alispáni 1/4 éves jelentés, mely általánosságban volt tartva, tudomásul vétetett. Említésre méltónak találjuk: hogy Szentes város árvatárát a Döme József és Török Sándor-féle árvatári sikkasztásból kifolyólag tetemesebb kár nem éri, miután a hiányzóknak talált összeg legnagyobb része nevezettek vagyonai által fedezetnek látszik.

Dorosma városa a műtra vonatkozó szerződést még mai napig sem kötve meg a vállalkozóval, többek hozzászólása után kimondta a törvényhatóság, hogy a menyiben Dorosma város a most hozott határozatát vételétől számított 14 nap alatt a műtra vonatkozó szerződést a vállalkozóval meg nem kötne, ugy a Dorosmát illetőleg hozott határozata a megyének érvényét veszti.

Nézetünk szerint helytelen volt annak idején, a közmunka-alap terhére hozott rendkívüli áldozat mellett, az ellenőrzést és rendelkezés jogait a megyének kezébe kiadni; hisszük, hogy Dorosma a szerződést megkötö a vállalkozóval és rövid időn kitünő műttal bírandnak Szeged városáig.

2. Az igazoló választmány tagjai 1880-ik évre ugyanazok maradtak, kik a múlt évben választottak. Ugyanis a főispán által ki voltak nevezve: Fekete Márton, Novák József, Temesváry Antal, Wimmer Károly. Választottak: Sima Ferenc, Nagy Imre, ifjú Bartha János, Hoffer Antal, Szeder János.

3. A törvényhatósági ipartanácsba választottak 1888-ra Sréter Ferenc, Eszes Mátyás, pótagokul Bányai József, Szobotka Gusztáv.

4. A közigazgatási bizottságból kilépő 5 tag 2 évre újból megválasztott és pedig Sima Ferenc, Novák József, Szeder János, Halus József, Svoboda Ferenc.

Nincs sem az újból választottak, sem a bent maradottak ellen semmi kifogásunk, és mégis helytelenítjük, habár választás által töltnék be a közigazgatási bizottsági tagok helyei, hogy évek során át Mindszentet képviselő tagja nincs e bizottságnak.

Mindszent kétségtelen nagy községe e megyének, Mindszent számot tesz a megyénél, gyakran fordulnak ott meg fontos ügyei, érdekei nincs ki azokat ismerve, védje, mert nem roszhiszeműség oka, hogy a Mindszentet illető határozatokat gyakran helytelenül hozatnak, hanem a tájékozatlanság. A közig. bizottság 10 választott tagból áll, ha a tiz közül 5 szentesi, 1 csongrádi, 1 dorosmai, 1 Algyő-Sándorfalva, 1 mindszenti és 1 szegvári volna, kétségtelenül képviselve volna az egész megye, amde így Szentes 6, Csongrád 2, Szegvár és Algyő 1—1 tag által képviselvek, a mi helytelen. De ez állapoton csodálkozni is alig lehet! Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága 192 tagból áll, ezek között 101 szentesi és pedig 56 adófizetés alapján, 46 választott. Van a megyének 6 budapesti lakos képviselője, kik még emberemlékezet óta a megyei közgyűléseken részt nem vettek, vannak azon tul sokan, kiket 6 évben egyszer látunk és így nincsen természetesebb, minthogy az történik a gyűléseken, mit Szentes akar, mit a szentesiek óhajtának.

Szél elleni küzdelem ez így, nem is veszi föl a szentesiekkel a küzdelmet senki, marad minden a régiben, pedig ennek nem szabad így maradni, meg kell, hogy tétessenek az egyes községek, névszerint Csongrád, Mindszent, Szegvár részéről a kellő lépések, hogy eme visszás helyzet megszüntetve legyen a jövő év folytán.

Ha Mindszent község megyei bizottsági tagjai szellemileg képzetlenek volnának a közigazgatási bizottsági tagsággal járó gyakran törvényismeretet igénylő szerepre, nem szölanánk, amde a megyei bizottsági tagok sorában ott látjuk Wimmer Károlyt, ki a megyei közéletnek régi harcosa, ott van a róm. kath. egyház plébánosa, néhány okleveles gazdász, 3 ügyvéd, több birtokos, hát ezek közül egyet választani lehetlen, avagy nem méltók arra, hogy oda jussanak! A szentesi választó közönséget kellene épen a fővezéreknek fölvilágosítani arra: mi ildomos, mi méltányos.

5. A vármegye költségelőirányzatát az 1888-ik évre a miniszter jóváhagyván, tudomásul vétetett, az állandó választmány javaslata ez ügyben elfogadtatott.

6. A munkaképtelenné vált tisztviselő-, segéd- és kezelő-személyzet tagjaival szemben követendő eljárásról alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyván, a levéltárba tétetni határozatott, egyébként kihirdetendő s ettől számított 3 nap alatt életbe lép.

7. A dorosmai árvatár 1886. évi mérlegére a belügyminiszter 74574. sz. a. intézvénye tudomásul vétetvén, utasítottott nevezett város előjárósága, hogy az alispánhoz e hó végéig jelentést tenni köteleességének ismerje.

8. A csongrádmegyei nyugdíj szabályrendeletet a miniszter jóváhagyván, annak végrehajtására bizottság választottott, természetesen csupán szentesiekből. Tagjai lettek e bizottságnak: Fekete Márton, Kiss Zsigmond, Szeder János, Sima Ferenc, Kristó Nagy István. A nyugdíj szabályrendelet 300 példányban kinyomatik.

9. A vármegye árvaszékéhez egy nap-

Folytatása a mellékleten.

tétel helyett az érdemes halott emlékére az „Eötvös-alap“-nak és a „Tanítók országos árvaházá“-nak javára gyűjtéseket eszközölnek. Jobban is illik hozzánk érdemes halottaink emlékeztetének ilymódon való megtisztelése.

A tanítói egyesületek és testületek közül három szolgáltatotta be a jelen évben a 100 frtos tagsági tőkét, részben annak felét. A tagok után járó 10 kros adományokat pedig ezideig 14 tanítói testület szolgáltatotta be.

Az adományok rovatában álló tételekből kikell emelnünk, hogy az 1887-ik évben 19 takarékpénztár és más pénzüzet emlekezett meg ez ideig az Eötvös-alapról u. m. 1. Esztergomi takarékpénztár, 2. Békési népbank, 3. Jász-kerületi népbank és takarékpénztár, 4. Tordai takarékpénztár, 5. Pesti Hazai Első Takarékpénztár, 6. Jánosházai, 7. Torontálmegyei, 8. Ó- és Törökkanizsai, 9. Körmei, 10. Szeghalomvidéki, 11. Szentosvidéki, 12. Pápai, 13. Ceglédi, 14. Lévai, 15. Abauj-Szepesi, 16. Nógrádi takarékpénztár, 17. Pankotai népbank, 18. Lévai takarékpénztár és hitelintézet, 19. Bácskai takarékpénztár. A midőn ezen pénzüzetek igazgatóságainak egyesületünk nevében itt ismételve köszönetet mondanánk, azon reményben ringatjuk magunkat, hogy még több más hazai pénzüzetet is meg fog emlékezni a magyarországi tanítók országos segélyegyesületéről.

Az itt és ott már régebb idő óta kiállított iskolai perselyekből, a melyeknek jövedelme részben az illető iskolák szegény tanulóinak, részben az Eötvös-alapnak javára esik, a jelen évben eddig 12 helyről mintegy 80 frt folyt be pénztárunkba. Azon tankönyvek jövedelméből, melyek alapunk javára bizonyos százalékot ajánlottak fel f. évi jan. 2-ika óta 30 frt fizettete be Wolfner és Singer kiadók részéről a Lakits-Neiger-féle földrajz után, Lampel Róbert könyvkiadó ur 7 frt 88 krt és Benkő Gyula ur pedig 4 frt 10 krt szolgáltatott be az ugynevezett ellenőrzési jegyek után az Eötvös-alap pénztárába.

Az Eötvös-alap orsz. bizottságának tisztikara ezen hivatalos közleményeinek kibocsátása alkalmával ugy a bizottság tagjait, valamint a népoktatásügyi intézetek minden egyes munkását és barátját arra hívja fel, hogy kiki telhetőleg mindent megtegyen arra nézve, hogy az Eötvös-alap jelen évi számadásának lezárásához a kiosztás alá kerülhető évi jövedelemnek negyted része megfelelően azon várakozásnak, melyet a tanítók jelesen tanuló, felsőbb iskolákba járó gyermekei, a nyugdíj nélkül szűkölködő kiérdemült agg tanítók, a szegény tanító-özvegyek és árvák országosnak nevezett jótékony intézetünk iránt táplálnak. Nem az egyeseknek önfeláldozásra kész tevékenysége, hanem a tömegnek érdeklődése és a kartársaknak krajcáros gyűjtése emelheti Eötvös-alapunkat az országos jótékonyintézetek színvonalára! Péterfi Sándor s. k. az Eötvös-alap országos bizottságának elnöke.

Figyelmeztetés.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyűjtő- és kezelő orsz. bizottság határozata értelmében ezennel figyelmeztetjük az Eötvös-alap tagjainul beiratkozott kartársakat alapszabályaink 14. §-ának azon intézkedésére, miszerint az „oly rendes tagok, kik az egy frnyi tagsági díj befizetését két, egymásután következő évben elmulasztják, jogaikat az Eötvös-alapra nézve elvesztik és a rendes tagok sorából kitöröltenek.

Együttal felhívjuk mindazokat, a kik évdijajukat az 1886. és az 1887-ik évre még eddig be nem szolgáltatták volna, ezt legkésőbb az 1888-ik évi január hó 20-ig annyival is inkább megtegyék, mivel a rendes tagok sorából a 14. §. értelmében kitörölt egyének régi jogaikat csak oly módon szerezhetik vissza az Eötvös-alapra nézve, ha újból való beiratkozásuk alkalmával nemcsak a be nem szolgáltatott évdijukat pótolják, hanem még az örökös tagsági díjnak azaz a 20 frnyi összegnek egy negyedrészt is lefizetik. Saját érdekeiknek megvédése és a pénztári könyvek hibátlan vezethetése céljából pedig felkérjük ezennel az Eötvös-alap rendes tagjait a következőkre: 1. A gyűjtőövekre illetőleg postautalványokra neveiket minél olvashatóbb betűkkel jegyezzék fel és mindig kitegyék tartózkodásuk helyének utolsó postahelyét is. 2. Azon tagok, a kik időközben nevüket avagy lakásukat változtatják, ezekről az Eötvös-alap elnökségét értesíteni el ne mulasztásák. 3. Halálkozás esetén a r. tagok özvegyei, illetőleg árváinak gondnokai az Eötvös-alap elnökségét a gyászestéről annyival is inkább értesítsék, mivel csak így intézkedhetünk arról, hogy azon ren-

des tagok özvegyei és árvái, a kik belépésük-től számítva halálukig 5 ízben megszakítás nélkül szolgáltatották be az 1 frnyi tagságdíjat, a fizető rendes tagok könyvéből a fizetésre többé nem kötelezendő rendes tagok jegyzékébe vétessenek fel.

Figyelmeztetéseinket és kérelmünket az illető tagtársak jóindulatába ajánlván maradtunk kitünő tisztelettel

Budapest, 1887. dec. 3-án tartott gyűlésünkből az Eötvös-alap gyűjtő- és kezelő orsz. bizottság nevében

Péterfi Sándor s. k.
elnök.

Jeny József s. k.
ellenőr.

Örley János s. k.
pénztárnok.

Luttenberger Ágost s. k.
titkár.

Szerkesztői üzenetek.

— K o n c S á n d o r urnak Szeged. Köszönettel vetjük. Jó és hosszú a közlemény. ezért már most kezdjük meg.

— T a r y E n d r e urnak helyben. Tárgyhalmaz miatt már e számban ugy sem jöhetett volna, de meg megbeszélni is kell ez ügyet.

— A r a n y o s. Budapest. Nem mind szinarany biz az, de majd válogatunk belőle.

— S z i v e s f i g y e l m e z t e t ő. Helyben. Olvastak a „Keckemét“ cikkét, ugy a „Csongrádmegye“ levelezés című tudósítását is. — Rövid az idő, sok a tárgy. Majd visszatérünk azokra.

— „Irodalom“ címen beérkezett több közlemény a jövő számokra maradt.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 órakor.

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 9 óra 24 perckor, délután 6 óra 41 perckor.

Szegedről—H.-M.-Vásárhelyre reggel 7 óra 51 perckor, délután 5 órakor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor, omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus-vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Hirdetmény.

A község által kezelésre átvett fogyasztási adók közül a hus- és sör-fogyasztásra nézve egészben, a bor-fogyasztásból pedig a vidékről behozott borok és a községgel ki nem egyezett termelők borai után szedhető fogyasztási adók kezelésére külön-külön avagy együttesen is vállalkozó kerestetik.

Ugy szóbeli, mint írásbeli ajánlatok a mennyiben alulirotnál december hó 22-én déli 12 óráig benyújtatnak és illetve megtétnek, a bizottság által haladéktalanul elintéztet nyernek. A mennyiben ilyen ajánlatok utján a kezelésre nézve egyeség nem jönne létre, a fenti fogyasztási adók kezelése december 22-én d. után 2 órakor a község házában tartandó nyilvános ajánlatok utján fog kiadni, mely esetben vállalkozók a hus- és bor-fogyasztásra nézve 100—100 frt, a sörre nézve pedig 20 frt bánatpénzzel megjelenésre felhivatnak.

Tájékoztul értesítéssel bármely jelentkezőnek alulirott szivesen szolgál.

Mindszent, 1887. december 16-án.

A bizottság nevében:

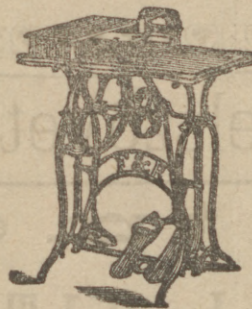
Tary Endre

ügyvéd.

Kaiser-féle gomblyukkötő varrógépek.

Kaiser-féle gomblyukkötő varrógépek kaphatók Felsenburg Benedek órásnál

Szentesen, (fő-utca, evangélikus egyház épületében).

Mindennemű varrógépekből dus raktárt tartok és ajánlom azokat a n. é. közönségnek havonként 5 frt részletfizetés megvételre öt évi jótállás mellett. A t. közönséget s különösen az iparosokat figyelmeztetem Phönix karikahajtó gépeimre, melyen ugy a legerősebb, mint legvékonyabb szövetet egyenlő könnyűséggel lehet varni, 25 százalékkal gyorsabban dolgozik mint más varrógép, azonkívül zajtalan járása van és oly célszerű, hogy minden más gépet kiszorít a versenyből.

Az érdeklődők e gépek minőségéről nálam meggyőződést szerezhhetnek, érdekében állván mindenkinek oly gépet vásárolni, mely minél kevésbé van kopásnak kitéve.

Dusan berendezett arany, ezüst zseb- és mindennemű fali órákból álló raktáramra szintén felhívom a figyelmet, hol minden tárgy részletfizetésre is kapható, nemkülönben azok készítését és javítását jótállás mellett pontosan eszközölöm.

Kegyes pártfogást kér

FELSENBURG B.

órák és varrógép raktáros Szentesen.

Eredeti Hove, Singer, V. Wilson, Phönix karika és kézi varrógépek.

Havi, vagy heti törlesztés

HUSZONKILENCEDIK ÉVFOLYAM!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

„BUDAPESTI BAZÁR“

című illusztrált szépirodalmi divatlapra.

Huszonkilencedik éve már, hogy a „Budapesti Bazár“ a magyar hölgyközönségnek kedvenc közlönye. Múltán hivatkozhatunk tehát multunkra, midőn előfizetési felhívásunkat t. hölgyközönségünk elé bocsátjuk.

Jelszavunk mindig az volt, hogy a szépet a hasznossal, a szükségeset a kellemessel egyesítsük.

A „Budapesti Bazár“ divat lap lévén, e tekintetben még a legkiválóbb külföldi lapokkal is bátran kiállja a versenyt.

A „Budapesti Bazár“ január 1-ső számához — mint külön mellékletet — nagy ivet adunk monogramokkal és fehérneműekhez himzőmintákkal, melyen egy kivágott béli ruhaderék szabásmintáját is hozzuk. Azonkívül minden előfizetőnek jogában álland saját nevére monogramot megrendelni, melyet mi a minden negyedévben melléklendő minta ivre elkészítettünk, vagy külön levélben bérmetve küldünk meg — másolópapírral együtt.

Adunk minden számhoz remekül színezett párisi divatképet, a jövő év január 15-ik számához pedig béli toilettel ellátott divatképen kívül egy több alakú divatképet jelmezöltözésekkel.

Adunk a „Budapesti Bazár“ minden számához egy ivet 80—90 ábrával, melyen az évszak minden részéhez alkalmazva mutatjuk be a legújabb divatot öltözésekben, himzés, horgolás, varrás és kézimunka-rajzokban, a legvilágosabban érthető magyarázatokkal.

Adunk továbbá — a divatképen és képes iven látható bármely öltözékről — kívánatra — szabásmintákat t. előfizetőinknek.

Nincs lap, mely annyi kedvezményben részesítené olvasó közönségét, mely inkább betöltene hatáskörét, hivatását, mint a „Budapesti Bazár“. Mintán minden jelesebb pipere- és divatkereskedéssel összeköttetésben áll lapunk, lehetővé teszi, hogy tisztelt előfizetőinknek minden a pipere, divat és háztartást illető megrendeléseket a leglelküsemertesebb pontossággal teljesíthessük. Ezekre meggyékenként azon megrendelések száma, melyeket t. hölgyeink teljes megelégedésére végezünk, miről tanuszkodhatnak a mindennap hozzáuk érkező köszönő-levelek.

Igyekezünk azon is, hogy a „Budapesti Bazár“ szépirodalmi része folytonosan színvonalán álljon irodalmunknak.

Adunk ezután is minden számunkban költeményeket, eredeti és külföldi irodalomból válogatott, fordított beszélyeket, regényeket elsősorban írók tollából.

A „Budapesti Bazár“ tárcájában, mulattató és ismeretterjesztő cikkeken kívül a fővárosi társasélet, a művészet, a fővárosi és vidéki egyletek mozgalmait ismertetjük szellemes leírásokban.

A „Budapesti Bazár“ minden számához eredeti illusztrációkkal ellátott párisi és londoni divatleveleket saját külön tudósítójától; valamint kertészeti cikkeket ábrákkal kísérve.

A „Budapesti Bazár“ január 1-ső száma „Nők a világban“ című rendkívül érdekes ciklust kezd meg, melyben az öt világ-rész nőinek társadalmi életét ismerteti.

A „Budapesti Bazár“ szépirodalmi részét egy iv regény-melléklettel bővítettük. Minden számhoz adunk egy 16-oldalu ivet, mely az év végével könyvalakban beköthető. Jövő évi regénymellékletünk, a hirneves francia regényíró Enault P. — ki „Egy komorna naplója“ és „II. Napoleon“ című regényeivel általános feltűnést keltett —

„Egy párisi leány“

című rendkívül érdekesítő regénye lesz.

A „Budapesti Bazár“ borítékán minden kedves olvasónknak, mint munkatársunk részt vehet az annyira kedvelt „Kérdések és válaszok“ hasznos, kedélyes és tréfás rovatában. Ugyancsak lapunk borítékán, január 1-ső számunkban, a huszonnyolc éven át előfizetőink által hozzáunk beküldött s részint általunk gyűjtött és rendezett.

„UJSZAKÁCSKÖNYV“

cím alatt, a gasztronómia minden ágát magába ölelő utasításokat közlünk, melyek összegyűjtve, az év végén egy nagy szakácskönyv birtokába juttatják t. előfizetőinket.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

a „Budapesti Bazár“-ra a regénymelléklettel együtt:

Egész évre	10	frt — kr.
Fél évre	5	” — ”
Negyed évre	2	” 50 ”
Egy példány	—	” 45 ”

Kedvezmény-árban rendelhetik meg t. előfizetőink:

„A kilenc milliomos ember“ című regényt: 30 krért,
„Méregkeverő szerelme“ című regényt: 30 krért,
„Vestris kisasszony“ című regényt: 30 krért,
„Lidércfény“ című regényt: 30 krért, és
„A báró ur titka“ című regényt: 30 krért

Az előfizetési pénzeket legcélszerűbb postautalvánnyal küldeni ily cím alatt:

Király János szerkesztőnek, Budapesten (Koronaherceg-utca 17. sz.)

Csongrádmegyei Hitelszövetkezet Szentesen.

H i r d e t m é n y .

A „CSONGRÁDMEGYEI HITELSZÖVETKEZET“

tudatja a n. é. közönséggel, hogy alapszabályai értelmében 1888. évi január 1-től kezdődőleg

UJ ÉVCSOPORTOT LÉTESIT,

melybe a beiratások már megkezdettek és folyó évi december hó 30-ig alábbi megbizottainknál eszközölhetők.

Minden egyes részjegy után 50 kr. a beiratási díj és új évtől kezdve részjegyenként minden hétre 50 kr. fizetendő be hat évig, a midőn az összes befizetett tőke a nyereséményekkel együtt vissza lesz fizetve.

A befizetések itt helyben, lenti ideglenes megbizottainknál történnek.

Elfogad az intézet takarékbetéteket, kölcsönt ad első sorban részvényeseinek a legolcsóbb kamatláb mellett, mely ez idő szerint 7%-ban van megállapítva. Elfogad váltókat leszámolásra, kötelezvényre, értékpapírokra, arany és ezüstneműekre továbbá jelzálogra hitelt nyújt az intézet.

Befizetett alaptőke ez évben 40.000 frt. forgalom a folyó évben közel fél millió forint.

Bővebb felvilágosítást nyújtanak Elekes Antal és Robicsék Mór urak helyben, hol a részvények aláírása is eszközölhető. Szentesen, 1887. december hó.

Az igazgatóság.

Nyomatott Mindszentén Diamant és Gaál gyorsrajtóján.

meg az iránt, hogy tiz tagu küldöttség által a kápláni állás rendszerezése véget dr. Schusztar Konstantin megyeés püspökhöz elmennek, ha ott célt nem érnek, a Hercegprimáshoz fordulnak. A küldöttség vezetésére Novák József uradalmi ügyész a tápói kerület országgyűlési képviselőjét óhajtják fölkerülni, ki eddig is Pallavicini Sándor örgróf által adott segélyek ügyében szószólójuk volt, annélkül, hogy arra külön fölkerést várt avagy óhajtott volna.

— **Fizess.** Az állami végrehajtók elmentek behajtották mindazt, mi behajtható volt. Most az alispáni hivatalból jö a ronelet, hogy a közmunka tartozások, bírságok és más ily című követeléseket a község szigorral, haladéktalanul hajtsa be. Mikor jö már oly ronelet, mely benünket óva int attól, hogy gabonánkat, jószágunkat el ne pocsékoljuk, mert az állam arról gondoskodik és intézkedik, hogy kitűnő gabonánkat nem kell pocsék áron eladni, szép jószágunkat poton áron piacra dobni, mert itt adót nemfizető emberek, az országban tul termelt gabona, tul tenyésztett jószág, eladásától eltiltattak, illetve azok itteni szereplése megakadályoztatott, avagy legalább megnehezítetett.

— **Szemcsés köthártyalobb.** Dr. Kajlinger Zsigmond járási orvos a szemcsés köthártyalobból kigyógyultak, ugy a gyógykezelés alatt állókat felülvizsgálálandja, fölhiujuk az illetők figyelmét, hogy a felülvizsgálaton megjelenni el ne mulaszták.

— **Szüz dohány.** Azon tolvaj és csempész, ki Weisz Lőrinc birtokos tanyáján e hó 13-án éjjel a dohány pajtát kiásta és onnan mintegy 60 kiló jó minőségű dohányt ellopott, nem törődik a büntető törvénykönyv szabványaival, még az új dohány-törvényre se sokat ad. Az eddig ismeretlen tettes nyomozását a helybeli csendőrpáncsnok Hambach Ernő vette kezébe és bizván ügyességében, reménytelenilehet, hogy a tettest kézre keríti.

— **Az állami végrehajtók** e hó 16-án hagyták el községünket, sok pénzt behajtottak, de kiméletlenek nem voltak, távozásuk még nem volt szomorító. Óhajtjuk, hogy csak hosszú időre ismételjék ezt a drága látogatást.

— **Szőkevény.** Fiala Antal János derekegyházi illetőségű honvéd, szákevény. Nyomozása iránt a szolgabíróóság kibocsátotta a körözvényt.

— **Temetkezési egyesület.** Lapunk mult számában említettük, hogy a temetkezési egyesület alapszabályai jóváhagyási záradékkal ellátottan vissza érkeztek. Mint értesülünk hiba van még, és ennek pótlása végett az iratok kiadattak az elnökségnek.

— **Állatok betegedése és elhullása** esetei bejelentendők lévén, a vonatkozó miniszteri ronelet a község előljáróságához is megküldetett a szolgabírói hivatal által. Ezen ronelet mint sok más közérdekű kihirdetettik a templom előtt, meghallgatja néhány ember, kiket alig érdekel, a gazda közönség pedig majd fizeti a bírságot. Hogy minden roneletet közzé tegyünk lehetően, hirdetési rovatunkat pedig az előljáróság nem használja föl, kögyülésünknek kellene ez irányban határozni s a közjóért valamit áldozni.

— **A kistiszai zsilipszakadás költségei.** A körös-tisza-marosközi ármentesítő-társulat a kistiszai katasztrófa folytán felmerült újabb kiadásokat, mint a zsilipnek újból való felépítését és a védvonálnak jó karba helyezését saját pénztárából fedezni nem lévén képes, Károlyi Tibor gr. elnök vezetése mellett hat tagu küldöttséget menesztett Baross Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszterhez, hogy kifejtve a sujtott ármentesítő társulat rossz pénzügyi viszonyait, a miniszter pártfogását kérik ahhoz, hogy a kormány az építkezés és töltés vonal jó karba helyezése költségeihez részben segélylyel, részben kölcsönrel hozzájáruljon. A küldöttség tagjai

voltak: Horváth Gyula és Haviár Dániel orsz. képviselők, Fekete Márton társulati főigazgató, Kristó Lajos Hódmező Vásárhely város polgármestere, Garzó Imre nagybirtokos (H.-M.-Vásárhely) és Bánfy Gyula Makó város főügyésze. A közlekedési miniszter vasárnap fogadta a küldöttséget s meghallgatva vezetőinek megokolt részletes előterjesztését s kérelmét, kijelentette, hogy az állam részéről 120,000 frt segélyt helyezhet kilátásba, mit a jövő év elején a társulatnak rendelkezésére is bocsát. A további költségekre vonatkozólag szintén kilátásba helyezte a miniszter, hogy a társulatnak az állam érdekében tett kiadásait s költségeit, melyek mintegy 230,000 frtra rúgnak, megtéríti. A miniszter ezután még hosszabb ideig beszélgetett a küldöttség tagjaival.

— **A locomobil és cséplőgépkészítők tanfolyama** a budapesti állami közép ipartanodánál: VIII. kerület, Sándortér 4 szám 1888. évi január 2-dikán nyílik meg s március hó végéig tart. A tanfolyamra felvétetnek önálló lakatosok, kovácsok, azok segédei, gépgyári munkások, okleveles gazdák, valamint oly gazdák is, kik 18-dik életévüket beöltötték. A tandíj 5 forint. A beiratások december hó 20-dik napjától január hó 2-dik napjáig tartanak; vidékiek levélben is jelentkezhetnek, személyesen csak január 2-án, a tanfolyam megnyitására kell jelentkezniük.

— **A ki egyszer megszerette,** az soha sem válik meg a „Magyar Háziasszony“ című háztartási-gazdasági és szépirodalmi hetilaptól, melynek előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy-korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legelőszőrűben postautalványon intézendők. Kívánatra bárkinék ingyen és bérmentve szolgál mutatónyazatokkal.

— **Fölhiujuk t. olvasóink figyelmét** a „Csongrád megyei hitelszövetkezet“ című hirdetésünkre — ajánlván a még hátralévő rövid határidő mielőbbi fölhasználását.

— **Ajánljuk olvasóközönségünk figyelmébe** Diamant és Gaál könyvnyomdáját, hol a legfényesebb diszkótésű könyvek kaphatók karácsonyi és újévi ajándéknak.

Vidéki hírek.

— **Szeged.** Az első ártézi kut elkészült, bőséges, egészséges vizet ad mindazoknak, kik időt költséget nem kimélve, elfáradnak a Jerney ház előtti térré. Még el sem készült az első ártézi kut, midőn a második kut furatásának eszméje a tanács által pertractálva, elfogadva lett. E kut építésének költségeit jórésben az állam, illetve igazságügyi tárca költségeiből óhajtották fedeztetni, azzal érvelvén, hogy ha a kut a kerületi nagy börtön előtti téren állittatik föl, a börtön vízzel ellátásának évi 2000 frtra rúgó költségeit az állam megtakaríthatja és így méltányos, jogos azon óhaj, hogy e kut furatásának költségeit jórésben az állam viselje.

Ma még bizonytalan, mily eredménnyel kérelmeztek a szegediek, de kétségtelennek látszik, hogy az első ártézi kut nem lesz még a közel jövőben sem az utolsó, mert „Zsigmondi“-n kívül „Marócy“ ismert iparos is vállalkozik ártézi kutak furására, még pedig sokkal olcsóbban, egyébként is előnyösebb föltételek mellett, semmint tette azt Zsigmondy. A Back-féle vízvezeték ügye is rendeztetett s a jó szegediek várva-várják, mikor nem lesz már anyyira iszapos a száke Tiszának fölszivattyuzott árja, mint eddig, s mikor nem lesz a Tisza mellett vízhiány. A sok vízűgy mellett meglehet talán említeni, hogy a szegedi állami tisztviselők (segéd- és kezelő-személyzet) azon folyamodása, hogy fizetésük és lakbér-illetményeik fölemeltessék illetőleg számukra drágasági pótlék törvényhozásilag megszavaztassék, szintén vízzé lett. A képviselőház kérvényi bizottsága a pénzügyi bizott-

sághoz adta ki a kérvényt, természetesen, hogy a mai jó (?) pénzügyi viszonyok között a kérelmek hely nem adatott.

A tél eddigelé nem volt zord, de a szegény iskolás gyermekek között már ősszel is sok volt az éhező, a fázó. Szegedet sok csapás érte, népe részben elhagyta a régi édes otthont, részben új lakói vannak Szegednek, de azért a régi jótékony megmaradt a város nemesen gondolkozó hölgyeinél. A nőegyletek — egyéb jótékony intézetek ezeket költötték és költenek ma is a szegénység nyújtotta nyomor enyhítésére, de hogy „leány egyletet“ alakítsanak, melynek célja télviz idején vallás különbség nélkül a szegény sorsu iskolás gyermekeket naponként jó meleg étellel ellátni, e tény oly magasztos, oly nemesen hirdeti a jó erkölcsök létezését, fejlődését: hogy csakis elismeréssel lehet adózni azoknak, kik ez ügyben a kezdeményezésben, a szép eszme keresztül vitele körüli fáradozásban részesek! Néhány hivatalnok család jött legutóbb a városba lakni, mások elhelyeztetnek tömegesen a jövő tavasszal mi a csöpp a tengerben? semmi: Néhány hivatal székhelynek áthelyezése nem adja meg Szegednek a kívánatos forgalmat, lendületet, megadná az egyetemet!

Fölhivás.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyűjtő és kezelő országos-bizottság tiszti karának jelentése szerint az alap pénztára bevett a jelen évben 1. a mult évi pénztári maradvány alakjában 3179 frt és 9 krt 2. folyó évi tagsági díjak és tagsági tőkék címén 1282 frt 88 krt 3. adományok és a tőkésített vagyon kamatainak címén 2627 frt 46 krt, tehát összesen 7089 frt 43 krt. Kiadott pedig az Eötvös-alap pénztára ezen évi jövedelemből ez ideig 5038 forint és 32 krt, nevezetesen:

a) a tőkésített vagyonhoz csatolt az alapszabályoknak megfelelőleg 2438 frtot, b) ösztöndíjak és segélyösszegek alakjában kifizetett 32 rendes tag javára 1750 frtot, c) a „Tanítók országos árvaháza“ számára átszolgáltatott 300 frtot, d) irnoki teendőkért adott azon két vidéki tanítófunak, a kik Budapesten az egyetemen tanulnak 240 forintot, e) nyomtatványokért fizetett 105 forintot, f) az elnökségi iroda kiadásai papírra, levélbélyegekre, levelezési lapokra s egyéb aprólékokra összesen 151 frt 10 krra rúgnak, g) szolgák díjazása és egyéb apró kiadás tett 54 frt 22 kr. Az Eötvös-alap 25,812 frt 97 krtnyi tőkésített vagyonából 24000 frt a Magyar Földhitelintézetnél helyzetetett bizottságba, 2700 frtot még az illető alapítók kezelnek; 2111 frt pedig nagyobbára takarékpénztári könyvecskében van elhelyezve; csak az alapnak mintegy 50 frtnyi névértékkel bíró sorsjegye nem helyezhető el gyümölcsözőleg.

Miként a fentebb közöltékből kitűnik, a jelen évben ezideig az Eötvös-alap rendes tagjaiul beiratkozott 6000 néptanító, illetőleg tanítónő, tanár és kir. tanfelügyelő, valamint kisdédóvó és gyermekkertészknő közül csak igen kevesen szolgáltatatták be az 1887-ik évre szóló egy frtnyi tagsági díjaikat, remélhető azonban, hogy a folyó évi számadások lezárásáig 1888. jan. 20-ig nemesak a hátralékosok közül fogják még számosan az évdíjat beszolgáltatni, hanem még új tagokul is tömegesebben fognak jelentkezni; erre enged következtetnünk azon nagyobb mértékben mutatkozó érdeklődés, mely a mult hónapban közzé tett fölhivás eredménye gyanánt tekinthető. Hetenkint igen számos levelezési lap érkezik az Eötvös-alap orsz. bizottságához melyekben egyes lelkesebb tanítók, tanfelügyelők és tanügy-barátok tőlünk alapszabályokat és gyűjtőleveket kérnek.

Örvendetes jelenség gyanánt említhetjük fel, hogy a jelen évben ezideig 6 rendes tag részéről fizettetett be a 20 frtnyi tagsági tőke és hogy számosan beszolgáltatatták a tagsági tőkének első öt frtos részletét is. Különösen nagy örömmel vettünk arról is tudomást, miszerint egyes jelesebb kartársak nevére, valamint egyes szegény tanító, özvegyek és árvák javára kisebb körökben krajaáros gyűjtésekből szerzik össze a 20 frtos tagsági tőkét. A temetkezések alkalmával a tanító-körökre is átharapódzó koszorukultus gyakorlása helyett, néhányan, igen helyesen, azt a szokást kezdték meg, hogy koszoru-

dijas irnokot ideiglenesen alkalmazni, ugy egy kiadói állást rendszeresíteni a belügy-miniszter 74271. sz. intézkedéssel megengedte, miután azonban e célra a vármegyének pénze nincs, határozatilag kimondatott, hogy a miniszter e kiadások fedezésére fölkérte, újévtől pedig a vármegye költségvetésébe fölveendő leend e szükséglet.

10. A kincstár részére termelt dohány beváltásához politikai biztosok lettek volna választandók. Miután azonban ez ügyben a megkeresés későn jött, alispán ur Lászlóffy Lászlót Csongrádra, ifj. Temesváry Antalt Csanyra, Burg Dénes biz. tagot pedig Szegedre kinevezte, kéri ez eljárását tudomásul venni. Alispán ur kétségtelenül helyesen járt el, volt azonban panasz, hogy a politikai biztos nem teljesítette Csongrádon kötelességét, mert hát nem is nagyon tudják jogkörüket, meg bajos termelőnek a saját beváltó kerületében ujjat huzni a beváltókkal.

Jövőre célszerű leend e biztosokat az őszi rendes közgyűlésen kirendelni, illetve választani.

11. Kossa László közig. joggyakornok kérelmét a belügyminiszter teljesítette.

12. Dorosma város községi közgyűlései ellen beadott fellebbezések kerültek ismét tárgyalás alá, még pedig a miniszter utasítása folytán. Többek között a dorosmai plébános földjén levő tanyaépületek jó karban tartására köteleztetett a város, mit annak már most, habár nehéz szívvel teljesíteni kell.

Ezek után főispán ur az első napi közgyűlést bezárta, a gyűlés későbbi lefolytáról tudósításunkat, ha benünket érdeklők merültek volna föl, jövő számunkban hozzuk.

Levelezés.

Tömörkény, 1887. dec. 14.

Tek. szerkesztő ur!

Ugy látszik, hogy Tömörkényen napirenden lesznek a betörések és házasságok. Vasárnap este féltíz órakor zörejre ébredtem fel, eleinte azt gondoltam, hogy a dühöngő szél vert valamit le a konyhán; de csakhamar meggyőződtem az ellenkezőről. U. i. a zaj ismétlődött és a konyhában járók a seprűt is eldöntötték, ekkor már meggyőződtem róla, hogy betörőkkel van dolgom, a kik a kemencén át akartak szobámba jutni. Hamarjában felöltöztem és kikiáltottam, agyonlövessel fenyegetvén az illetőket, szerencsétlenségemre csak egy beroszdásodott elöltöltő, csupán két lövéssel volt nálam, nem mertem kilőni, nehogy hasztalan legyen és a nagyszélben a hang sem hallatszott, s ha esetleg a lövésem hiába lenne, reám törnek és agyonvernek. Jobbnak láttam a kamra ablakon át menekülni; nagy bajjal birtam az ablak félfát háromnegyed órai bajlódás után kibontani, addig a tolvajok el nem távoztak, az ablakon kiugorva Mihály Ferenchez mentem, a kit elhívtam megvizsgálni az iskola épületet, de már akkorra senkit sem találtunk és együtt lefeküdtünk a kalandos éjszaka után. Bizonyára azt hitték, hogy nem vagyok az iskola épületben.

Keddre virradóra meg izeni Mihály Ferenc, hogy az éjjel meg nála voltak, u. i. Tóth Vendelétől jött a disznótorból éjjel 12 óra felé, észrevette, hogy a kutya az udvarban hirtelen felugrik és szalad a színelé, Mihály Ferenc rosszat gyanítva, szalad a kutya után, a kutya a felállított őrt fogta, egyszer csak Mihály Ferenc nagyot botlott és beleesett a tolvajok által kiásott gödörbe, a ház fala körül-belül már át

volt lukasztva, ásva — a tolvajok is épen abban a pillanatban hagytak fel az ásással, alig volt idejük elszaladni, kergette is őket, de miután maga volt, nem bátorzkodott üldözni őket. A múlt héten meg Jaksa Pölös Mihályéknál próbáltak szerencsét.

Mihály Ferencel nyomoztunk, 4 bocskoros ember nyomát találtuk. Jó lenne a gyanús embereket szemmel tartani a csendőrségnek, mert ha eleje nem vétetik e garázdálkodásnak, majd vérszemét kapnak a tolvajok és a békés lakosság nyugalma folyton háborítva leend.

Fölföldy Mihály.

Mindszent község szervezeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

9. §. Lár a község hatósága és felügyelete alatt álló pénztárak, minő az alábbi II. Fejezet szerint szervezett váltásági pénztár is, időnként való megvizsgálására a jelen szervezeti szabályrendelet szerint a bíró, a jegyző és a tanács már kötelezve vannak, mindazonáltal a bizottság közvetlen rendelkezése alatt álló „váltásági pénztár“ megvizsgálására nem csak hogy jogosított, de kötelessége is azt legalább két tagjának közbenjöttével legalább minden második hónapban egyszer megvizsgálni.

10. §. Kötelessége a váltásági-bizottságnak az 1. §-ban körülírt javak és fekvőségek jövedelméről az azokkal összekötött kiadásokról minden évben költségvetést készíteni s azt a jelen szervezeti szabályrendelet 8. §-ában meghatározott időre, jóváhagyás végett a képviselői közgyűlés elé terjeszteni kötelessége, továbbá a váltásági pénztárról szerkesztett számadás fölülvizsgálata, a fölülvizsgálati leletnek jegyzőkönyvbe iktatása és ennek a számadással együtt a képviselői közgyűlés elé terjesztése.

11. §. A váltásági-bizottság tagjai külső munkálatok teljesítésével összekötött kiküldetések alkalmával a jelen szervezeti szabályrendelet II-ik Fejezetében megállapítva lévő napidijakat és utiköltségeket, az ott megállapítva lévő módokat és korlátozások mellett a váltásági pénztár terhére, a bizottság elnökének utalványára igénybe vehetik. A törvény- vagy másodbíró azonban csak akkor, ha a szervezeti szabályrendelet IV. Fejezetének B) pontjában körülírt munkakörén kívül eső kiküldetéseken vesz részt, tarthat igényt napidijra és utiköltségre.

II. FEJEZET.

A váltásági pénztár.

12. §. A jelen Függetlenség 1. §-ában körülírt jogok és fekvőségek jövedelmei nem a közpénztárt illetvén és kiadásai nem annak terhére hárulván, azért ezen jövedelmek, beszédésére és kiadások fedezésére, a közpénztártól egészen külön álló váltásági pénztár szerveztetik, a mely is különben a község hatósága és felügyelete alatt áll.

13. §. A váltásági pénztár javára és terhére eső bevételek és kiadásai a közpénztár javára és terhére nem szolgálván, azért attól teljesen elkülönítve kezelendők s egyik pénztárból a másikba semmi cím és szín alatt, az alábbi III. Fejezetben felsorolt eseteken kívül átutalványozásokat eszközölni nem szabad.

14. §. Az 1. §-ban körülírt jogok és fekvőségek jövedelme egyedül és kizárólag

az azok megvételi, illetve váltásági árának kifizetésére a „pesti hazai első takarékpénztári egyesület“-től felvett 225000 frt községi kölcsön törlesztésére fordítandó, mindaddig, míg a most körülírt kölcsön teljesen visszafizetve nem leend, a jelen „Függetlenség“ben szervezett kivételes állapot t. i. a váltásági pénztárnak a közpénztártól való külön állása feltétlenül fenntartandó s a váltásági pénztár csak is az említett községi kölcsön teljes visszafizetése után szűnhet meg és olvadhat be a közpénztárba.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— Lapunk mai számát melléklettel adjuk, nem akarván tisztelt olvasóinkat a nagyobb hirdetések által legkevésbé is rövidíteni.

— A tömörkényi templom-ügye. A tömörkényi tanyák között emelt templom, mint ismételt megjegyeztük, még mindig nélküli egyik főköllékét, a papot. A község, mint erkölcsi testület az ott alkalmazandó káplán javadalmazásához évi 400 frttal járul, de ez összeget keveselte dr. Schuster Konstantin megyei püspök nagyméltósága, nem rendelt oda káplánt. A község, Keller főtisztelendő ur, a tömörkényi pusztán lakók értekeztek, tanácskoztak, eredménytelenül. A templom fölépült, felszereltetett, szenteltetett, a megyei püspök nem járult egy krral sem ezen, Istennek tetszetős nagy munkához, de eddig nem volt hajlandó áldozni az „Ur“ szolgálatára hivatott „pap“ javadalmazásához sem. Ismét Pallavicini Sándor örgróf ur ő méltóságáról kell szólnunk. Tudja e vidéken mindenki, mit és mennyit áldozott ő, hogy e templom létesülhessen s midőn a fenti állapotokról tudomást szerzett, 2000 azaz kétezer frtot tett le alapítványul, olyképp, hogy annak kamatait a mindenkori tőm. káplán luhzassa, természetesen kifejezést adott, ezen elhatározását a megyei püspökkel tudatós levelében azon várakozásának, hiszemének és reményének is, hogy a püspök ő nagyméltósága is meghozván anyagilag a szükséges áldozatot, elvégre a tömörkényi tanyák között épült templom végleg és tökéletesen átadatik rendeltetésének. Pallavicini Sándor örgróf eme újabb nagylelkű adományához nem kell commentár, köszönetet ő nem vár. Nézetünk szerint a hála, melylyel neki a pusztában lakók tartoznak, ha alkalmoszerűleg nyilvánuland, a szép őszinte szeretetének jele és tényleges bebizonyítása olyak, melyeket a néptől tökéletesen független főur nem fog megvetni, jótékonyágának azonban legfőbb jutalma azon öntudat, mely a „jó tett“ természetesen következménye. Mint tudjuk, a mindsenti plébániára két káplánt tartozik a megyei püspök kirendelni. Világszerte segíti a püspök egyik vagy másik egyházközséget állandóan. Hát a váci egyház püspöke nem volna képes ide még egy káplánt kirendelni s a fenforgó viszonyok tekintetbe vételével azt évenként legalább 2—300 frttal segélykezni?! Ez az állapot így tarthatlan és ha a bajon rövid időn segítve nem lesz, ugy a baj orvoslását Magyarország főnkelt gondolkozásu hercegprímásánál kell keresni.

— Alapítvány. Pallavicini Sándor örgróf a tömörkényi tanyák között épült templomnál alkalmazandó káplán javadalmazásának emelésére 2000 frtos alapítványt tett, újabb jelét adván kiapadhatlan jóságának, áldozatkészségének. E tett nem szorul dicséretre, de kifejezzük, hogy szívből óhajtjuk, hogy a mindenható országunknak, vidékünknek diszére, előnyére a jótékony főurat az emberi élet legvégső határáig boldogan éltesse.

— Mozgalom. Mint értesülünk a Tömörkényen lakó polgártársak között mozgalom indult